

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	6Cdo/153/2024
Identifikačné číslo spisu:	6122401814
Dátum vydania rozhodnutia:	27.05.2026
Meno a priezvisko:	JUDr. Jana Zemková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2026:6122401814.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne EOS KSI Slovensko, s.r.o., Prievozská 2, Bratislava, IČO: 35 724 803, zastúpenej advokátskou kanceláriou Remedium Legal, s.r.o., Prievozská 2, Bratislava IČO: 53 255 739, proti žalovanej P. W., narodenej X. Y. XXXX, Š.O. XXX/XXX, L., zastúpenej združením Centrum správnej pomoci Košice, občianske združenie, Tomášikova 147/3, Košice, IČO: 51 847 124, o zaplatenie sumy 8 172,12 eur s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Nové Zámky pod sp. zn. 4Csp/108/2022, o dovolaní žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Nitre sp. zn. 25CoCsp/25/2023 z 22. mája 2024, takto

rozhodol:

Rozsudok Krajského súdu v Nitre sp. zn. 25CoCsp/25/2023 z 22. mája 2024 ako aj rozsudok Okresného súdu Nové Zámky č. k. 4Csp/108/2022-197 z 13. apríla 2023 z r u š u j e a v e c v r a c i a n a ďalšie konanie súdu prvej inštancie.

Z r u š u j e uznesenie Okresného súdu Nové Zámky č. k. 4Csp/108/2022-306 zo 6. augusta 2024.

Odôvodnenie

Rozhodnutie súdu prvej inštancie

1. Okresný súd Nové Zámky (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) rozsudkom č. k. 4Csp/108/2022-197 z 13. apríla 2023 (ďalej len „rozsudok súdu prvej inštancie“ alebo „rozsudok okresného súdu“) prvým výrokom uložil povinnosť žalovanej zaplatiť žalobkyni 8 172,12 eur s 5 % úrokom z omeškania ročne zo sumy 8 212,12 eur od 4. marca 2022 do 11. marca 2022, zo sumy 8 192,12 eur od 12. marca 2022 do 8. júla 2022, zo sumy 8 182,12 eur od 9. júla 2022 do 11. augusta 2022 a zo sumy 8 172,12 eur od 12. augusta 2022 do zaplatenia, úrok vo výške 1 714,44 eur, úrok z omeškania vo výške 910,64 eur a druhým výrokom žalobkyni priznal nárok na náhradu trov konania voči žalovanej v rozsahu 100 %.

2. Súd prvej inštancie rozsudok odôvodnil právne § 52 ods. 1 a 2, § 53 a nasl., § 879f ods. 3 a 4, § 565, § 517 ods. 2 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len „Občiansky zákonník“), § 1 ods. 2, § 7 ods. 1, 2, § 9 ods. 1, 2, § 11 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných

úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 129/2010 Z. z.“), § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách a o zmene a doplnení niektorých zákonov, § 3 nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 87/1995 Z. z. ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka, § 255 ods. 1, § 262 ods. 1, 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“).

3. Súd prvej inštancie na základe vykonaného dokazovania vyhodnotil vzťah medzi žalobkyňou a žalovanou ako spotrebiteľský vzťah, ktorý bol založený na základe Zmluvy o poskytnutí spotrebiteľského úveru z 25. januára 2016 uzatvorenej medzi právnym predchodcom žalobkyne P., H. U. a žalovanou. Dňa 13. novembra 2020 P., H. U. postúpila svoju pohľadávku na žalobkyňu.

4. Z vykonaného dokazovania mal okresný súd za preukázané, že žalovaná uhradila z poskytnutého úveru sumu 16 468,27 eur, v pravidelných splátkach po 278,86 eur počnúc od 11. marca 2016 do 6. decembra 2019. Po vyhlásení predčasnej splatnosti úveru žalovaná vykonala ďalšie úhrady, ktoré započítal právny predchodca žalobkyne v prospech žalovanej na istinu, na úroky aj na úroky z omeškania. Poslednú splátku úveru zaplatila žalovaná k 6. decembru 2019, vo výške 279,39 eur, nasledujúcu splátku zročnú k 11. januáru 2020 žalovaná už nezaplatila, preto bola vyzvaná veriteľom na zaplatenie dlžnej splátky upomienku z 22. januára 2020. Žalovaná ani následne neuhradila dlžné splátky úveru, preto upomienkou z 24. februára 2020 bola vyzvaná na zaplatenie celkových splátok vo výške 843,40 eur. Následne pôvodný veriteľ pristúpil k vyhláseniu predčasnej splatnosti úveru listom z 15. mája 2020 a žiadal o zaplatenie sumy 12 187,33 eur.

5. Okresný súd konštatoval, že žalobkyňa preukázala na splnenie zákonných podmienok podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka a § 565 Občianskeho zákonníka na vyhlásenie predčasnej splatnosti úveru, a to preukázaním doručenia predžalobných výziev žalovanej ako aj oznámenia o predčasnom splatení úveru. Boli dodržané základe predpoklady na vyhlásenie mimoriadnej splatnosti úveru, pretože žalovaná bola v omeškaní viac ako 3 mesiace so zaplatením dlžných splátok, bola dohodnutá medzi stranami možnosť vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru a žalovaná bola upozornená na možnosť vyhlásenia mimoriadnej splatnosti výzvou z 24. februára 2020.

6. Okresný súd tvrdenia žalovanej o nedostatku aktívnej legitimácie posúdil ako nedôvodné, keďže vyhodnotil, že právny predchodca žalobkyne splnil kumulatívne obe zákonné podmienky k tomu, aby mohol platne postúpiť pohľadávku voči žalovanej na žalobkyňu, teda po splnení podmienok postúpil pohľadávku na žalobkyňu a túto skutočnosť oznámil žalovanej doporučenou zásielkou.

7. V predžalobnej upomienke pôvodný žalobca upozornil žalovanú na nedoplatok na splátkach v celkovej výške 843,40 eur s tým, že ak túto sumu neuhradí po doručení výzvy - tretej upomienky, tým pádom nedôjde k úhrade splátky splatnej v mesiaci 03/2020, veriteľ pristúpi k vyhláseniu predčasnej splatnosti úveru. Následne žalovaná nevyplatila tieto splátky, žalobkyňa využila možnosť aplikácie § 565 Občianskeho zákonníka a vyhlásila okamžitú splatnosť úveru ku dňu 15. mája 2020. V úverovej zmluve bolo medzi stranami dohodnuté, že v prípade nesplácania úveru je banka oprávnená vyhlásiť okamžitú splatnosť úveru, ak je dlžník v omeškaní s úhradou viac než dvoch splátok alebo jednej splátky počas obdobia dlhšie než tri mesiace a bol na ich zaplatenie písomne vyzvaný. Žalobkyňa vyzvala žalovanú na zaplatenie omeškaných splátok okamžite po 11. februári 2020, pričom prvá omeškaná splátka zo strany žalovanej bola splatná k 20. januáru 2020, teda zo strany žalobkyne bol dodržaný postup pri zosplatení úveru.

Rozhodnutie odvolacieho súdu

8. O odvolaní žalovanej rozhodol Krajský súd v Nitre (ďalej aj „krajský súd“ alebo „odvolací súd“) rozsudkom sp. zn. 25CoCsp/25/2023 z 22. mája 2024 (ďalej len „rozsudok odvolacieho súdu“ alebo „rozsudok krajského súdu“), ktorým prvým výrokom rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil a druhým výrokom priznal žalobkyňi nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči žalovanej v rozsahu 100 %.

9. V odôvodnení konštatoval, že súd prvej inštancie vykonal vo veci v dostatočnom rozsahu dokazovanie potrebné pre zistenie rozhodujúcich skutočností a z vykonaného dokazovania vyvodil i správny právny záver.

10. Odvolací súd sa nestotožnil s tvrdením žalovanej o nedostatku aktívnej vecnej legitímácie žalobkyne a poukázal na právo veriteľa žiadať o zaplatenie celej pohľadávky podľa § 565 Občianskeho zákonníka. Veriteľ toto právo uplatnil listom z 15. mája 2020 vo veci Výzva na predčasné splatenie zostatku úveru s príslušenstvom, ktorý bol doručený žalovanej 26. mája 2020. V tom čase bola žalovaná v omeškaní so splátkou splatnou dňa 11. februára 2020 viac ako tri mesiace. Zároveň bol v tom čase splnený aj druhý predpoklad, ktorým bolo upozornenie žalovanej na uplatnenie tohto práva, ktoré veriteľ realizoval listom z 24. februára 2020 vo veci Tretia upomienka - pokus o zmier, ktorý bol žalovanej zaslaný doporučené 24. februára 2020 vyznačenom na podacom hárku na ľavom boku. Z uvedených dôvodov veriteľ postupoval v súlade so zákonom, keď vyhlásil predčasnú splatnosť zostatku úveru ku dňu 15. mája 2020, keďže k tomuto dňu uplynuli tri mesiace od omeškania so splátkou splatnou dňa 11. februára 2020. Žalovaná bola na uplatnenie tohto práva upozornená, ale svoj dlh nezaplatila ani po uplynutí 15 dní od upozornenia, a zároveň veriteľ toto právo uplatnil do splatnosti najbližšej nasledujúcej splátky po uplynutí troch mesiacov.

11. Žalovaná tvrdila, že Tretia upomienka - pokus o zmier nespĺňala náležitosti právneho úkonu podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, keďže neobsahovala konštatovanie s koľkými splátkami bola v omeškaní, pre ktorú konkrétnu nesplatenú splátku žalobkyňa mohla požadovať predčasné vrátenie sumy pred konečným termínom splatnosti a od prvej nezaplatenej splatnej splátky po tretiu upomienku prešlo len 76 dní, v žiadnom prípade nie 90 dní. Odvolací súd sa s týmto tvrdením nestotožnil, keďže § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka takéto požiadavky nestanovuje. Upozornenie na možnosť uplatnenia práva na predčasné splatenie zostatku úveru je podmienkou stanovenou v § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka pre uplatnenie tohto práva, ktorá bola v danej veci splnená.

12. Odvolací súd vyvodil aj tvrdenie žalovanej, že konanie žalobcu, ktorý okamžite po poskytnutí úveru zrazil poplatok za poskytnutie úveru z jej účtu, obchádzalo zákon a bolo neprijateľnou obchodnou praktikou ako nedôvodné. V danej veci boli v zmluve o poskytnutí spotrebiteľského úveru uzavretej 25. januára 2016 dohodnuté viaceré poplatky, okrem iného poplatok za poskytnutie úveru vo výške 398,60 eura. V rovnaký deň 25. januára 2016 uzavreli účastníci zmluvy dodatok č. 1, ktorým sa okrem iného dohodli na vypustení dojednania o poplatku za poskytnutie úveru v bode 7. a jeho nahradení novým textom tak, že poplatok za poskytnutie úveru vo výške 199,30 eura splatný najneskôr ku dňu prvého čerpania úveru. Zmluvné dojednanie o poplatku za poskytnutie úveru odvolací súd nepovažoval za neprijateľnú zmluvnú podmienku, keďže nespôsobovala značnú nerovnováhu práv a povinností dodávateľa a spotrebiteľa v neprospech spotrebiteľa. Krajský súd uzavrel, že žalovanej bol poskytnutý úver v dohodnutej výške 19 930 eur dňa 25. januára 2016, dohodnutý poplatok za poskytnutie úveru bol zaplatený dňa 26. januára 2016, teda až po čerpaní úveru, preto nie je možné dospieť k záveru, podľa ktorého úver nebol poskytnutý v dohodnutej výške 19 930 eur.

Dovolanie

13. Proti predmetnému rozsudku odvolacieho súdu podala dovolanie žalovaná (ďalej aj „dovolateľka“), ktorého prípustnosť aj dôvodnosť vyvodzovala z § 420 písm. f) CSP a § 421 ods. 1 písm. a) CSP navrhujúc zrušiť rozsudok krajského súdu ako aj rozsudok okresného súdu a vec vrátiť okresnému súdu na ďalšie konanie.

14. K dovolaciemu dôvodu nesprávneho právneho posúdenia podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP uviedla, že krajský súd sa odklonil od právnych otázok:

- či je v súlade s § 2 písm. l) zákona č. 129/2010 Z. z. započítanie poplatku za poskytnutie úveru do celkovej výšky úveru, pod následkom nesprávne uvedeného údaj o celkovej výške spotrebiteľského úveru v zmysle § 9 ods. 2 písm. e) zákona č. 129/2010 Z. z. a sankcionovanie tohto konania v podobe bezúročnosti a bezpoplatkovosti predmetného úveru. Dovolateľka poukázala na odklon od rozhodnutí

Najvyššieho súdu SR sp. zn. 9Cdo/287/2021 z 30. júna 2022 publikovaného v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu SR a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky č. 4/2022 pod č. R 49, sp. zn. 7Cdo/225/2022 z 28. februára 2024,

- či je veriteľ povinný postupovať v súlade s druhou vetou §565 Občianskeho zákonníka a to vyhlásiť mimoriadnu splatnosť úveru do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky, ak je dlžníkom spotrebiteľ a došlo k uplatneniu práva podľa §565 Občianskeho zákonníka v spojení s ustanovením §53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, pričom pri nedodržaní tohto postupu ide o postúpenie nesplatennej pohľadávky a teda postúpenie neplatné. Poukázala na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Cdo 36/2020 z 15. decembra 2020 zverejneného v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu SR a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky č. 1/2021 pod R 4.

15. K prvej položenej otázke dovolateľka uviedla, že žalovanej bol poskytnutý úver nižší o poplatok za poskytnutie úveru, kedy žalobkyňa formálne poskytla žalovanej finančné prostriedky v sume 19 930 eur, avšak v dôsledku odpočítania poplatku za poskytnutie úveru v sume 398,60 eur, z ktorej jej na druhý deň refundovala iba 199,30 eur s týmito finančnými prostriedkami žalovaná reálne nemohla disponovať a v skutočnosti jej bola ako úver poskytnutá suma nižšia, než bola deklarovaná v zmluve o úvere. Podľa názoru dovolateľky je predmetný úver dôvodné vyhodnotiť ako bezúročný a bez poplatkov, pretože úverová zmluva neobsahuje správny údaj v zmysle § 9 ods. 2 písm. e) zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch.

16. Dovolaťka tvrdila, že rozhodnutie odvolacieho súdu vychádza z nedostatočne, resp. nesprávne zisteného skutkového stavu, kedy nevzal do úvahy všetky skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov aj písomných vyjadrení žalovanej vyplývali a opomenul niektoré rozhodujúce skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané. Skutkové závery odvolacieho súdu sú v priamom rozpore s obsahom súdneho spisu a so žalobkyňou predloženými dôkazmi, pričom sa s týmito dôkazmi krajský súd v odôvodnení svojho rozhodnutia vôbec nevysporiadal. Žalovaná vyjadrila názor, že takýmto nepreskúmateľným rozhodnutím krajský súd naplnil odvolací dôvod podľa § 420 písm. f) CSP.

17. K druhej položenej právnej otázke dovolateľka uviedla, že je výhradným právom veriteľa a nie jeho povinnosťou vyhlásiť mimoriadnu splatnosť úveru. Je potrebné, aj s ohľadom na zásadu rovnosti zmluvných strán, aby ju vyhlásil spôsobom nevzbudzujúcim pochybnosti, pre ktorú konkrétnu splátku ju mal v úmysle alebo mohol vyhlásiť. Z právnych úkonov právneho predchodcu žalobkyne je vysoká miera pravdepodobnosti, že mimoriadnu splatnosť úveru mal v úmysle vyhlásiť pre nezaplatenú splátku splatnú 11. decembra 2019, keďže upozornenie na jej vyhlásenie bolo v poradí už tretím, keďže išlo o výzvu s označením „tretia upomienka“ a po uplynutí 15 dní od jej doručenia žalovanej boli splnené podmienky na vyhlásenie mimoriadnej splatnosti úveru. Podľa názoru dovolateľky, keďže nedošlo ku platnému zosplateniu úveru, nemohla banka v zmysle § 92 ods. 8 zákona o bankách, resp. § 17 zákona o spotrebiteľských úveroch postúpiť nesplatenú pohľadávku na žalobkyňu, a teda žalobkyňa nemohla byť aktívne vecne legítimovaná v tomto spore.

18. V ďalšej časti dovolania dovolateľka podporne poukázala na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Cdo/36/2020 z 15. decembra 2020 publikovaného v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu SR a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky č. 1/2021 pod č. R 4 a uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 69/2023 zo 7. februára 2023.

19. K dovolaniu sa vyjadrila žalobkyňa, ktorá navrhla dovolanie odmietnuť. K prvej položenej právnej otázke uviedla, že rozhodnutia, na ktoré poukázala žalovaná a od ktorých sa mal krajský súd odkloniť vychádzajú z odlišného skutkového stavu. Žalovaná sa nestotožnila s názorom žalovanej, že poplatok za poskytnutie úveru bol započítaný do celkovej výšky úveru. Z obsahu zmluvy o úvere vyplýva, že žalovaná si ako formu splácania úveru, vrátane všetkých peňažných záväzkov, zvolila formu inkasa z účtu (čl. I bod 2. zmluvy o úvere). V súlade s uvedeným výberom žalovanej, realizovala žalobkyňa inkaso poplatku za poskytnutie úveru na ťarchu jej osobného účtu. Poplatok za poskytnutie úveru nebol v tomto prípade platený z prostriedkov úveru, ale z prostriedkov na účte spotrebiteľa. V tejto otázke poukázala na rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7Cdo/294/2019 a rozhodnutie Súdneho dvora EÚ

vo veci C 377/2014.

20. K druhej položenej otázke uviedla, že rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Cdo/36/2020 bolo prekonané novšou judikatúrou Najvyššieho súdu SR, a to rozhodnutiami sp. zn. 1Cdo/61/2022 a sp. zn. 1Cdo/123/2022. Podľa názoru dovolacieho súdu vyjadreného v uvedených rozhodnutiach je prípustné omeškanie s viacerými splátkami, pričom právo na vyhlásenie sa pri každej novej neuhradenej splátke obnovuje. Žalovaná bola v čase vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úveru v omeškaní s plnením splátok po dobu dlhšiu ako 3 mesiace, a súčasne bola pôvodným veriteľom upozornená v lehote nie kratšej ako 15 dní na možné uplatnenie práva na vyhlásenie splatnosti všetkých splátok jednorazovo. K naplneniu predpokladov v zmysle § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka došlo podaním z 24. februára 2020.

Posúdenie veci dovolacím súdom

21. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „Najvyšší súd SR“ alebo „dovolací súd“ alebo „NS SR“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana, v ktorej neprospech bolo vydané napadnuté rozhodnutie (§ 424 CSP), za splnenia tiež podmienok zastúpenia takejto strany a spísania jej dovolania v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443, časť vety pred bodkočiarkou CSP) dospel k záveru, že dovolanie žalovanej je potrebné vyhodnotiť ako dôvodné.

22. Dovolanie treba považovať za mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného sporového konania osobitné postavenie. Dovolanie nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu z akýchkoľvek dôvodov a hľadísk.

23. Obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky je poskytnúť uplatňovanému právu súdnu ochranu, avšak len za predpokladu, že sú splnené procesné podmienky súdneho konania (viď napr. rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 80/09, II. ÚS 79/08, IV. ÚS 476/2012). Dovolací súd preto pristupuje k podanému dovolaniu tak, že najskôr skúma, či je procesne prípustné; k posúdeniu opodstatnenosti dovolania (t. j. posúdeniu, či je v ňom opodstatnene uplatnený dovolací dôvod) sa dovolací súd dostáva len v prípade prijatia záveru, že dovolanie je prípustné. Dovolanie je prípustné, ak jeho prípustnosť vyplýva z ustanovenia § 420 CSP alebo § 421 CSP. Dôvody zakladajúce prípustnosť dovolania treba dôsledne odlišovať od dôvodov, ktoré zakladajú opodstatnenosť dovolania. Opodstatnené (dôvodné) je také prípustné dovolanie, v ktorom je oprávnené uplatnený dovolací dôvod. Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). V prípade dovolania prípustného podľa § 420 CSP je dovolacím dôvodom procesná vada zmatocnosti uvedená v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP), v prípade dovolania, ktoré je prípustné podľa § 421 ods. 1 CSP, je dovolacím dôvodom nesprávne právne posúdenie veci (§ 432 ods. 1 CSP).

24. Podľa § 419 CSP proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v § 420 a § 421 CSP.

25. V danom prípade z dovolania žalovanej vyplýva, že napáda rozsudok odvolacieho súdu v celom jeho rozsahu na základe § 420 písm. f) CSP a § 421 ods. 1 písm. a) CSP.

Dovolanie podľa § 420 písm. f) CSP

26. V zmysle § 420 písm. f) CSP je dovolanie prípustné (proti rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej, alebo ktorým sa konanie končí), ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

27. Z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 420 písm. f) CSP nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil vady zmätočnosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo. Dovolací súd preto skúmal, či v konaní došlo k dovolateľom namietanej vade zmätočnosti.

28. Ustanovenie § 420 písm. f) CSP zakladá prípustnosť a zároveň dôvodnosť dovolania v tých prípadoch, v ktorých miera porušenia procesných práv strany nadobudla intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý proces. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle tohto ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zákonnému, ale aj ústavnému procesnoprávnemu rámcu, a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie ústavne zaručených procesných práv spojených s uplatnením súdnej ochrany. Ide napríklad o právo na verejné prejednanie vecí za prítomnosti strany sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a na rozhodnutie o riadne uplatnenom odvolacom návrhu spojené so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutia spravodlivosti).

29. Najvyšší súd SR konštatuje, že z podaného dovolania nie je možné ustáliť, v čom konkrétne má spočívať dovolateľkou tvrdená nepreskúmateľnosť rozhodnutia odvolacieho súdu a nesprávny procesný postup, keďže v dovolaní len všeobecne označila tento dovolací dôvod bez konkrétneho vymedzenia, s akými dôkazmi sa odvolací súd v odôvodnení rozhodnutia nevysporiadal a v čom mal spočívať rozpor medzi závermi odvolacieho súdu a obsahom súdneho spisu.

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP

30. Podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu.

31. Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP má osobitný význam vzájomný vzťah medzi „právnou otázkou“ a „rozhodovacou praxou dovolacieho súdu“. Pre právnú otázku v zmysle § 421 ods. 1 písm. a) CSP je charakteristický „odklon“ jej riešenia, ktorý zvolil odvolací súd od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. Ide teda o situáciu, v ktorej sa už rozhodovanie senátov dovolacieho súdu ustálilo na určitom riešení právnej otázky, odvolací súd sa však svojím rozhodnutím odklonil od „ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu“ (R 83/2018).

32. Ustálená rozhodovacia prax dovolacieho súdu je vytváraná najvyššími súdnymi autoritami a vyjadrujú ju predovšetkým rozhodnutia a stanoviská Najvyššieho súdu SR, ktoré sú (ako judikáty) publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu SR a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky. Rozhodovanie v súlade s ustálenou súdnou praxou je naplnením spravodlivého procesu, princípu rovnosti, právnej istoty a legitímneho očakávania strán (čl. 2 ods. 1 a 2 a čl. 3 Základných princípov CSP). Do tohto pojmu však možno zaradiť aj prax vyjadrenú opakovane vo viacerých nepublikovaných rozhodnutiach Najvyššieho súdu SR, alebo dokonca aj v jednotlivom, dosiaľ nepublikovanom rozhodnutí, pokiaľ niektoré neskôr vydané nepublikované rozhodnutia Najvyššieho súdu SR názory obsiahnuté v skoršom rozhodnutí nespochybnili, prípadne tieto názory akceptovali a z hľadiska vecného na ne nadviazali (3Cdo/158/2017, 4Cdo/95/2017, 5Cdo/87/2017, 6Cdo/21/2017 a 6Cdo/129/2017).

33. Otázkou relevantnou podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP môže byť len otázka právna (nie skutková otázka). Môže ísť tak o otázku hmotnoprávnu (ktorá sa odvíja od interpretácie Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine či iného predpisu hmotného práva), ako aj o otázku procesnoprávnu (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení). Predmetná otázka musí byť zároveň procesnou stranou nastolená v dovolaní. Právne otázky dovolateľa v dovolaní nenastolené a nepomenované nemajú z hľadiska prípustnosti dovolania podľa tohto

ustanovenia relevanciu.

34. Pre všetky procesné prípady, v ktorých § 421 ods. 1 CSP pripúšťa dovolanie, má mimoriadny význam ako dovolateľ otázku v dovolaní zadefinuje a špecifikuje. Otázkou relevantnou z hľadiska § 421 ods. 1 CSP môže byť len otázka právna (v žiadnom prípade nie skutková otázka). Posúdenie prípustnosti dovolania závisí od toho, ako dovolateľ sám vysvetlí (konkretizuje a náležite doloží), že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia dovolateľom označenej právnej otázky a že ide o niektorý z prípadov v tomto zákonom ustanovení uvedených. Argumentácia, ktorou dovolateľ vymedzuje, v čom spočíva nesprávne právne posúdenie, musí korešpondovať s dovolateľom nastolenou právnou otázkou. Zároveň platí, že právna otázka, ktorú má dovolací súd vo svojom rozhodnutí riešiť musí byť rozhodujúca (podstatná) pre rozhodnutie vo veci samej. To znamená, že dovolací súd nemôže riešiť hypotetické otázky, ktoré nemajú, resp. v ďalšom konaní nemôžu mať vplyv na meritórne rozhodnutie, ani akademické otázky, ktoré vôbec nesúvisia s rozhodovaným sporom. Pre posúdenie, či ide o právnú otázku kľúčovú pre rozhodnutie vo veci samej a pre posúdenie prípustnosti dovolania, nie je rozhodujúci subjektívny názor strany, ale významný je výlučne záver odvolacieho súdu rozhodujúceho o dovolaní (sp. zn. 7Cdo/134/2018 a 4Obdo/30/2018).

35. V súvislosti s dovolacím dôvodom podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP dovolateľka naformulovala dovolaciemu súdu dve právne otázky:

1/ či je v súlade s § 2 písm. l) zákona č. 129/2010 Z. z. započítanie poplatku za poskytnutie úveru do celkovej výšky úveru, pod následkom nesprávne uvedeného údaj o celkovej výške spotrebiteľského úveru v zmysle § 9 ods. 2 písm. e) zákona č. 129/2010 Z. z. a sankcionovanie tohto konania v podobe bezúročnosti a bezpoplatkovosti predmetného úveru,

2/ či je veriteľ povinný postupovať v súlade s druhou vetou §565 Občianskeho zákonníka a to vyhlásiť mimoriadnu splatnosť úveru do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky, ak je dlžníkom spotrebiteľ a došlo k uplatneniu práva podľa §565 Občianskeho zákonníka v spojení s ustanovením §53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, pričom pri nedodržaní tohto postupu ide o postúpenie nesplatnej pohľadávky a teda postúpenie neplatné.

36. K prvej položenej otázke žalovaná poukázala na judikát Najvyššieho súdu SR publikovaného pod R 49/2022 (rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 9Cdo/287/2021), ktorého právna veta znie: „Celkovú výšku spotrebiteľského úveru podľa § 2 písm. l) zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch predstavuje suma finančných prostriedkov reálne poskytnutá spotrebiteľovi veriteľom. Poplatok za poskytnutie úveru zrazený z istiny hneď pri uzavretí zmluvy nemožno zahrnúť do celkovej výšky spotrebiteľského úveru.“

37. S prvou položenou otázkou sa odvolací súd vysporiadal tak, že zmluvné dojednanie o poplatku za poskytnutie úveru nepovažoval na neprijateľnú zmluvnú podmienku, keďže nepôsobil značnú nerovnováhu práv a povinností dodávateľa a spotrebiteľa. Poplatok nebol zakázaný zákonom č. 129/2010 Z. z. a bol žalovanej známy pri uzatváraní zmluvy - dodatku. Odvolací súd dospel k záveru, že úver bol poskytnutý v dohodnutej výške 19 930 eur, pretože poplatok za poskytnutie úveru bol zaplatený až 26. januára 2016, teda po čerpaní úveru, ktorý bol poskytnutý 25. januára 2016. Odvolací súd konštatoval, že na danú vec sa uvedený judikát nevzťahuje, z dôvodu odlišného skutkového stavu. V prejednávanej veci bol poplatok za poskytnutie úveru zaplatený nasledujúci pracovný deň, a teda nie ihneď pri uzatvorení zmluvy.

38. Podľa § 2 písm. l) zákona č. 129/2010 Z. z. účinného v čase uzatvorenia zmluvy, na účely tohto zákona sa rozumie celkovou výškou spotrebiteľského úveru maximálna výška alebo súčet všetkých finančných prostriedkov poskytnutých na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere.

39. Podľa § 9 ods. 2 písm. e) zákona č. 129/2010 Z. z. účinného v čase uzatvorenia zmluvy, zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka musí obsahovať identifikáciu osoby, ktorej vlastnícke právo k tovaru alebo službe neprechádza na spotrebiteľa okamihom odovzdania a prevzatia tovaru alebo služby, a podmienky nadobudnutia vlastníckeho práva k tomuto

tovaru alebo službe spotrebiteľom.

40. Podľa § 9 ods. 2 písm. e) zákona č. 129/2010 Z. z. účinného v čase podania žaloby zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka musí obsahovať celkovú výšku a konkrétnu menu spotrebiteľského úveru a podmienky upravujúce jeho čerpanie,

41. V rozsudku vo veci C-377/14 Radlinger, Radlingerová proti Finway a.s. sa Súdny dvor Európskej únie okrem iného vyjadril k požiadavkám na náležitosti spotrebiteľských zmlúv a na otázku vnútroštátneho súdu, akým spôsobom sa má vykladať pojem „celková výška úveru“ obsiahnutý v článku 3 písm. l) a článku 10 ods. 2 smernice č. 2008/48 a pojem „výška čerpania“ obsiahnutý v bode I prílohy I tejto smernice odpovedal, že článok 3 písm. l) a článok 10 ods. 2 smernice č. 2008/48/ES ako aj bod I prílohy I tejto smernice sa majú vykladať v tom zmysle, že celková výška úveru a výška čerpania úveru označujú celkovú sumu, ktorá bola daná k dispozícii spotrebiteľovi, čo vylučuje sumy, ktoré si poskytovateľ úveru účtuje na úhradu nákladov súvisiacich s predmetným úverom a ktoré nie sú tomuto spotrebiteľovi reálne vyplatené. V rozhodnutí Súdny dvor uviedol, že dôsledkom takéhoto postupu, t. j. zahrnutia nákladov spotrebiteľa spojených s úverom do výšky čerpania úveru, je podhodnotenie RPMN, ktorého výpočet závisí od celkovej výšky úveru. Zároveň informácia o celkových nákladoch úveru umožňuje spotrebiteľovi porovnať ponuky úverov a posúdiť rozsah jeho záväzku.

42. Na to, aby bolo možné konštatovať splnenie povinnosti veriteľa vyplývajúcej z ustanovenia § 9 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z., musia byť podľa názoru dovolacieho súdu údaje uvedené v spotrebiteľskej zmluve uvedené nielen formálne, ale zároveň musia byť aj úplné, určité, zrozumiteľné a správne. Týmto spôsobom zákonodarcu chráni spotrebiteľa a naplňa účel sledovaný právnou úpravou spotrebiteľských zmlúv, ktorým je úplné informovanie spotrebiteľa o podmienkach v tomto prípade úverovej zmluvy v záujme ochrany slabšej zmluvnej strany. Správnosť údajov totiž nepochybne ovplyvňuje rozhodnutie spotrebiteľa vstúpiť do určitého záväzku. Zároveň spotrebiteľ musí mať možnosť zoznámiť sa so skutočným obsahom právneho úkonu, aby vedel, čo konkrétne je predmetom dojednania a aké sú jeho práva a záväzky z toho plynúce. Ak by sa pripustil výklad, že akýkoľvek údaj (teda aj chybný) uvedený v zmluve spĺňa podmienky § 9 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z., stratilo by toto ustanovenie zmysel. Jednou z obligatórnych náležitostí spotrebiteľskej zmluvy je aj údaj o výške úveru, ktorého definíciu podáva ustanovenie § 2 písm. l) zákona č. 129/2010 Z. z. Spotrebiteľ na základe správne v zmluve uvedených informácií o výške skutočne poskytnutého úveru dostáva jasnú predstavu o celkovej hodnote svojho záväzku, o tom, čo vlastne spláca a akú sumu si skutočne požičal, ako aj o tom, akú má povahu jeho záväzok z hľadiska nákladov s ním spojených. Zároveň nesprávne uvedený údaj môže mať za následok vplyv na správnosť ďalších údajov spotrebiteľskej zmluvy a tiež na samotnú výšku záväzkov spotrebiteľa (výšku splátky, úročenie úverovej sumy). Pokiaľ teda údaje predstavujúce obligatórne náležitosti spotrebiteľskej zmluvy nie sú uvedené v zmluve správne, nemožno hovoriť o splnení povinnosti podľa § 9 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z., pričom nesplnenie z neho vyplývajúcej povinnosti zákon striktnie sankcionuje tým, že spotrebiteľský úver sa stáva od počiatku bezúročný a bez poplatkov [§ 11 ods. 1 písm. b) zákona č. 129/2010 Z. z.]. V tomto smere teda neexistuje žiadna výnimka a veriteľ sa nemôže zbaviť svojej povinnosti, resp. nemôže konvalidovať nesprávne, či zavádzajúce údaje v zmluve tým, že v nej síce výslovne uvedie, akú čiastku predstavuje náklad, avšak zároveň ho prezentuje ako súčasť poskytnutého úveru, teda aktívum, hoci v skutočnosti ide o náklad spotrebiteľa, a to ani za tej podmienky, že klient súhlasí s okamžitým započítaním nákladu do výšky úveru.

43. Najvyšší súd SR k danej veci uvádza, že v zmluve o poskytnutí spotrebiteľského úveru (v spise na l. č. 23) veriteľ poskytol žalovanej spotrebiteľský úver vo výške 19 930 eur. Poplatok za poskytnutie úveru bol dohodnutý vo výške 398,60 eur, splatný najneskôr ku dňu prvého čerpania úveru. Podľa Dodatku č. 1 k zmluve (v spise na l. č. 36) si účastníci upravili výšku poplatku za poskytnutie úveru na 199,30 eur. Z dodatku zmluvy vyplýva, že celková čiastka, ktorú mal spotrebiteľ zaplatiť v súvislosti s poskytnutým úverom bola 26 680,55 eur, z toho výška istiny 19 930 eur a výška celkových nákladov dlžníka 6 750,55 eur, v ktorých bol zahrnutý poplatok za poskytnutie úveru vo výške 199,30 eur. Z prehľadu platieb (l. č. 11 - 13) je zrejmé, že 25. januára 2016 došlo k čerpaniu úveru vo výške 19 930

eur a v rovnaký deň aj k úhrade poplatku za poskytnutie úveru vo výške 398,60 eur. Nasledujúci deň došlo k refundácii poplatku o 199,30 eur.

44. Prejednávajúci senát sa stotožňuje so závermi prezentovanej judikatúry, najmä R 49/2022 a v rozhodnutí Súdneho dvora C-377/14 a k prvej položenej právnej otázke uvádza, že celková výška úveru predstavuje finančné prostriedky, ktoré boli spotrebiteľovi reálne dané k dispozícii. Preto započítanie poplatku za poskytnutie úveru do celkovej výšky úveru je dôvodom, aby sa spotrebiteľský úver stal od počiatku bezúročný a bez poplatkov.

45. Dovolací súd konštatuje, že odvolací súd sa odklonil od judikátu R 49/2022, keďže v danom prípade došlo k totožnej situácii, keď veriteľ poskytol žalovanej úver vo výške 19 930 eur a v rovnaký deň aj zrazil dlžnícke poplatok za poskytnutie úveru vo výške 398,60 eur. Preto sa javí ako nesprávny záver krajského súdu, nemajúci oporu vo vykonaných dôkazoch, keď posúdil odlišnosť skutkového stavu v tom, že k zaplateniu poplatku došlo nasledujúci pracovný deň. Ku skutočnej úhrade poplatku došlo v rovnaký deň ako k čerpaniu úveru a ďalší pracovný deň veriteľ „iba“ refundoval časť neoprávnene zaplateného poplatku.

46. K druhej položenej otázke či je veriteľ povinný postupovať v súlade s druhou vetou §565 Občianskeho zákonníka a to vyhlásiť mimoriadnu splatnosť úveru do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky, ak je dlžníkom spotrebiteľ a došlo k uplatneniu práva podľa §565 Občianskeho zákonníka v spojení s ustanovením §53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, pričom pri nedodržaní tohto postupu ide o postúpenie nesplatenj pohľadávky a teda postúpenie neplatné? dovolateľka poukázala na rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Cdo/36/2020 (R 4/2021), ktorého právna veta znie: „Ustanoveniu § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka neodporuje a zásade zmluvnej voľnosti zodpovedá aj dohoda spotrebiteľa a veriteľa v spotrebiteľskej zmluve o tom, že pri doručovaní zásielky spotrebiteľovi sa môže uplatniť fikcia doručenia zásielky na poslednú známu adresu spotrebiteľa. Ustanovenie § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách v znení do 31. decembra 2016 oprávňovalo banku postúpiť tretej osobe len pohľadávku, ktorá bola v čase postúpenia splatná.“ Taktiež poukázala na rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1Cdo/147/2017 (R 60/2018), ktorého právna veta znie: „Ustanovenie § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách neupravuje len ochranu bankového tajomstva, ale tiež práv klienta v súvislosti s postúpením pohľadávky. Postúpenie pohľadávky banky, ku ktorému došlo v rozpore s týmto ustanovením, je neplatný právny úkon.“

47. K danej veci zároveň dovolateľka uviedla, že právny predchodca žalobkyne mal pravdepodobne v úmysle vyhlásiť mimoriadnu splatnosť úveru pre nezaplatenú splátku dňa 11. decembra 2019. Výslovila názor, že veriteľ by mal vyhlásiť mimoriadnu splatnosť spôsobom nevzbudzujúcim pochybnosti, pre ktorú konkrétnu splátku ju mal v úmysle vyhlásiť.

48. Odvolací súd k danej právnej otázke uviedol, že veriteľ postupoval v súlade so zákonom, keď vyhlásil predčasnú splatnosť zostatku úveru ku dňu 15. mája 2020, keďže k tomuto dňu uplynuli tri mesiace od omeškania so splátkou splatnou dňa 11. februára 2020, pričom bola na uplatnenie tohto práva upozornená, ale svoj dlh nezaplatila ani po uplynutí 15 dní od upozornenia, a zároveň veriteľ toto právo uplatnil do splatnosti najbližšej nasledujúcej splátky po uplynutí troch mesiacov.

49. Podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka účinného v čase vykonania úkonu ak ide o plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy, ktoré sa má vykonať v splátkach, môže dodávateľ uplatniť právo podľa § 565 najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky a keď súčasne upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva.

50. Podľa § 565 Občianskeho zákonníka účinného v čase vykonania úkonu ak ide o plnenie v splátkach, môže veriteľ žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky, len ak to bolo dohodnuté alebo v rozhodnutí určené. Toto právo však môže veriteľ použiť najneskôr do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky.

51. Najvyšší súd SR v danej veci uvádza, že položená dovolacia otázka je nateraz predčasná, pretože v prvom rade bolo potrebné zistiť, pre ktorú konkrétnu splátku vyhlásil veriteľ splatnosť celého úveru. Žalovaná viackrát zdôrazňovala, že pravdepodobne bola splatnosť úveru vyhlásená pre nezaplatenú splátku z 11. decembra 2019. Dovolací súd konštatuje, že sudy nižších inštancií sa touto otázkou nezaoberali, neustálili rozhodujúci okamih, ktorý by mohol mať za následok zosplatnenie úveru, hoci žalovaná počas konania na túto skutočnosť poukazovala.

52. Najvyšší súd SR poukazuje na právny názor vyjadrený v uznesení Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Cdo/152/2022 z 13. februára 2025, publikovaného pod č. R 34/2025 v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu SR a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky č. 3/2025, ktorého právna veta znie: „Bez konkretizácie splátky, pre ktorú prichádza zosplatnenie, nie je možné spoľahlivo určiť, či k uplatneniu práva došlo za splnenia preň zákonom určených podmienok (uplynutia oboch lehôt podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka v znení účinnom do 31. októbra 2024). Právny úkon nekonkretizujúci splátku je preto nedostatočne určitý, sankcionovaný neplatnosťou (podľa § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka).“ V uvedenom rozhodnutí senát 6C k rozboru § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka uviedol: „(...) ak právo veriteľa žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky môže zmluvný partner spotrebiteľa využiť najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky (kde inak špeciálna úprava z ustanovenia § 53 ods. 9 OZ spôsobuje v drvivej väčšine prípadov vrátane všetkých dojednaní o splátkach s mesačnou a kratšou frekvenciou nepoužiteľnosť všeobecnej úpravy z § 565 vety druhej OZ o možnosti použitia práva veriteľom najneskôr do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky) a takému využitiu má (musí) predchádzať upozornenie spotrebiteľa na uplatnenie práva v lehote nie kratšej ako 15 dní; bez konkretizácie splátky, pre ktorú prichádza zosplatnenie, nie je možné spoľahlivo určiť, či k uplatneniu práva došlo za splnenia preň zákonom určených podmienok (uplynutia oboch v zákone ustanovených lehôt). Na právny úkon nekonkretizujúci splátku preto je dôvod nazerať ako na úkon zákon obchádzajúci (nakolko napriek nezakotveniu výslovnej zákonnej požiadavky na takúto náležitosť jej absencia spôsobuje nedodržanie účelu úpravy, ktorým je možnosť overenia si splnenia požiadaviek slúžiacich zvýšenej ochrane spotrebiteľa) a i nedostatočne určitý, v oboch prípadoch sankcionovaný neplatnosťou (či už podľa § 39 alebo § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka).“

53. Aplikujúc uvedený aktuálne už ustálený právny názor na prejednávany spor, dovolací súd konštatuje, že výzva právneho predchodcu žalobkyne z 15. mája 2020 (v spise na l. č. 45), ktorou banka vyhlásila predčasnú splatnosť úveru, neobsahovala konkrétnu splátku, s ktorou bola spotrebiteľka (žalovaná) v omeškaní, preto je zrejme právny úkon neplatný, pričom tento záver preveria sudy v ďalšom konaní.

54. Na zdôraznenie správnosti vyššie uvedeného právneho názoru konajúci senát dodáva, že účelom právnej úpravy v zmysle § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka je zamedziť „zosplatňovaniu“ záväzkov spotrebiteľov zo spotrebiteľskej zmluvy, ktorých plnenie je dojednané v splátkach, z dôvodu len krátko trvajúceho omeškania spotrebiteľa so zaplatením splátky (prípadne vo výške niekoľkých eur) a súčasne dať spotrebiteľovi ešte poslednú možnosť k splateniu dlžnej splátky predtým, ako dodávateľ využije svoje právo na zosplatnenie celého dlhu. K uvedenému však musí byť nepochybne spotrebiteľ informovaný, pre nezaplatenie ktorej splátky mu hrozí uplatnenie práva veriteľa podľa § 565 Občianskeho zákonníka. Ustanovenie § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka je potrebné vykladať v kontexte § 565 Občianskeho zákonníka, pričom výzva prezumovaná § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka je jednostranným právnym úkonom, ktorý z hľadiska jeho určitosti musí obligatórne obsahovať (identifikáciu) splátky, s ktorou je spotrebiteľ v omeškaní, a ktorá zakladá dôvod na vyhlásenie mimoriadnej splatnosti úveru. Bez uvedenia tejto identifikácie nie je možné následne preskúmať splnenie podmienok na uplatnenie práva na vyhlásenie predčasnej splatnosti úveru a platnosť tohto úkonu. Je potrebné si uvedomiť, že sa nejedná iba o formálnu podmienku, ale sa jedná o notifikačnú povinnosť dodávateľa voči spotrebiteľovi, ktorá má umožniť spotrebiteľovi reálne sa „dozvedieť“ o hroziacom následku spočívajúcom vo vyhlásení predčasnej splatnosti úveru, a „spôsobe“ ako tento následok odvrátiť.

55. Práve pomenovanie konkrétnej splátky je tou rozhodujúcou skutočnosťou, ktorá musí byť spotrebiteľovi určito vyjadrená, keďže uvedenie „iba“ výšky dlhu, s ktorým je spotrebiteľ v omeškaní,

vykazuje podstatnú mieru abstrakcie a spotrebiteľ z takto vyjadreného údajá nemôže bez ďalšieho určiť, ktorá splátka môže v budúcnosti založiť, resp. zakladá, dôvodnosť predčasného zosplatnenia, resp. ktorú splátku považuje dodávateľ za splátku rozhodnú. Z uvedeného potom v konečnom dôsledku nie je objektívne vopred možné určiť, kedy si dodávateľ uplatní (resp. môže uplatniť) svoje právo pristúpiť k vyhláseniu predčasnej splatnosti úveru.

56. Zákon prísne stanovuje kritéria, za akých podmienok môže dôjsť k vyhláseniu predčasnej splatnosti úveru, pričom tieto podmienky musia byť splnené kumulatívne; aj keď vymedzenie konkrétnej splátky pre omeškanie dlžníka, s ktorou veriteľ zvažuje uplatnenie práva zosplatniť úver v upozornení (výzve) na zosplatnenie dlhu neukladá zákonné ustanovenie § 53 ods. 9 a § 565 OZ expressis verbis, ide o bezpodmienečnú náležitosť takejto výzvy. Požiadavka na také vymedzenie vyplýva z účelu predmetného upozornenia (výzvy), ktorým je informovať spotrebiteľa o tom, s ktorou splátkou je v omeškaní a zároveň pre omeškanie, s ktorou splátkou veriteľ zvažuje uplatnenie práva predčasne zosplatniť úver/dlh.

57. V kontexte uvedeného dovolací súd konštatuje, že odvolací súd sa v obidvoch právnych otázkach napadnutým rozhodnutím vyriešil uvedené otázky inak ako sú riešené a aktuálne ustálené rozhodovacou praxou dovolacieho súdu, preto namietané nesprávne právne posúdenie bolo dôvodné. V ďalšom konaní sa sudy nižších inštancií budú riadiť vyššie uvedenými závermi dovolacieho súdu.

58. Ak je dovolanie dôvodné, dovolací súd napadnuté rozhodnutie zruší (§ 449 ods. 1 CSP) a ak dovolací súd zruší napadnuté rozhodnutie, môže podľa povahy veci vrátiť vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, zastaviť konanie, prípadne postúpiť vec orgánu, do ktorého právomoci patrí (§ 450 CSP). Najvyšší súd SR v súlade s citovanými ustanoveniami zrušil rozsudok odvolacieho súdu ako aj rozsudok súdu prvej inštancie a vec mu vrátil na ďalšie konanie, majúci za to, že náprava zrušením len rozhodnutia odvolacieho súdu by v tomto prípade nebola postačujúca (§ 449 ods. 2 CSP).

59. Dovolací súd zrušil aj uznesenie Okresného súdu Nové Zámky zo 6. augusta 2024 č. k. 4Csp/108/2022-306 z dôvodu, že má svoj základ vo výroku o trovách konania, ktorý bol zrušený rozhodnutím dovolacieho súdu. Závislým výrokom môže byť nielen opravným prostriedkom nedotknutý výrok tvoriaci súčasť napadnutého rozhodnutia, ale aj výrok, ktorý je obsahom iného, samostatného rozhodnutia v danej veci. Výdanie uznesenia o trovách konania je jednostranne závislé od existencie rozhodnutia vo veci samej. Zrušením rozsudku odvolacieho súdu, uznesenie o trovách konania ako závislé rozhodnutie, stratilo svoj podklad. Bez nadväznosti na predchádzajúce (zrušené) rozhodnutia vo veci samej by zostalo uznesenie o trovách konania osamotené a strácalo by rozumný zmysel, čo by odporovalo princípu právnej istoty.

60. Ak dovolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne tento súd o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 CSP).

61. Ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie a odvolací súd sú viazaní právnym názorom dovolacieho súdu (§ 455 CSP).

62. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu SR pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.